

Республикалык маданият колледжи

Сценарий

Тема: *Сүйүнбай Эралиевдин*

85-жылдыгына арналган
адабияттык кече.

Окутуучу: Үмөтова А.И.

Токмок шаары

Сүйүнбай Эралиевдин 85 – жылдыгына арналган адабияттык кече.

Саламатсыздарбы? Мугалимдер жана студенттер!

Сиздерди бүгүнкү өтүүлүчү С.Эралиевдин 85 – жылдыгына кечеге куш келипсиздер!!!

«Баардык атын алыстан ук, жанына келсең бир киши – деген кеп бар эмеспи, анын сыңарындай, сакадай бою Сары алтын бул акындын чыгармалары да залкар.

Поэзия дүйнөсүнө салмактуу салым кошуп келаткан, кыргыз эл акыны С.Эралиев, быйыл жакында эле 85 жаш кутман курагына толду.

С.Эралиев 1921 –ж Талас районундагы Үч эмчек айылында туулган. С.Эралиев чыгармачылык ишин Улуу Ата – Мекендик согуштун жылдарында баштаган. Улуу Ата- Мекен согушунан кийин, 1950 – жылдарда кыргыз адабиятына жаңы кардоолду күчтүү топ келип ошол топтун ичинде С.Эралиев өзгөчө орунга даандык.

1949 жылы С.Эралиев ырлар жыйнага

Биринчи жаңырып деген менен республикалык басмадан жарык көрүп дароо эле СССР жазуучулар союзуна мүчөө болуп кабыл алынат.

Көркөм окуу. Туулган жерге келгенде

«Тоолор» Алиева Н. 1 фольк.

Муз ном. С.Эралиев обону Сапарбек кызы Сымбат

С.Эралиев кыргыз элинин фольклордук бай традициясынан жана орус поэзиясынан таалим алгандыгын өзгөчө белгилеп көрсөтөт. А.Твордовскийдин «Василий Теркин» поэмасын которуу С.Эралиев үчүн эң чон машыгуу мектеби болгон. Ошончолук бой тажрыйбаларды өздөштүрүүгө умтулуу менен көтөрүп эң биринчи иретке өз алдынча изденүүнү алдыңкы планга койду.

1) Көркөм окуу. «Жайлоодо» Майрамалы кызы Анара

2) Көркөм окуу «Экен дейм» Аскар уулу Тынчтык көркөм окуу «Булбул»

Сүйүнбек кызы Сезим.

1959 жылы акынды жүрөктөн чыккан «Ак Мөөр» аттуу поэмасы жалаң эле автордун эмес ошол кездеги кыргыз поэзиясынын мыкты ийгиликтеринин бири катары бааланды. Сүйүнбай Эралиев «Ак Мөөр» поэмасын мыкты ийгиликтеринин бири делип, кыргыз эллине мурдатан эле белгилүү сюжеттин негизинде жазган. «Ак Мөөр» поэмасынан үзүндү (сценка).

Катышуучулар :

Жантай чал – Уулкожоев Жаныбек

Ак мөөрдүн атасы – Байшериев Толкунбек

Ак Мөөр – Алиева Нүргүл

Болот – Кубанычбек уулу Мирбек

Жигиттер, Ак Мөөрдүн кыздары.

Алтымышынчы жылдары С. Эралиев сюжеттүү поэмалардан тышкары лирикалык, публицистикалык поэмаларды жазууга да көп көңүл бурду. Алсак, «Жылдыздарга саякат», Атам жерим жана мен, «Жол», «Космос» сыяктуу поэмалар ошол багытта жазылган.

Көркөм окуу: «Уян жылдыздар» Туматаева Динара.

Көркөм окуу: «Күзгү дарак» Мырзагүл

С.Эралиев жаратылыш жандуу акын. Ал өзүнүн ырларында жерди, жаратылышты коргоо темаларын чагылдырган.

Көркөм окуу: «Жайлоодогу түн» Майрамалы кызы Анара

Көркөм окуу: «Ыссык көл» Смайылова Зарина.

Көркөм окуу: «Күндүн желеси» Асан уулу Т.

Поэмаларында көрүнгөндөй эле, С.Эралиевдин аракеттери анын көп сандаган лирикалык ырларында да бар. Адам баласы жашап турган заманда атын, ыйын көрө турган нерселери өтө эле көп. Бирок ошолордун ичинен эне баарынан асыл баа жеткис кут.

Көркөм окуу: «Эне жөнүндө» Кубанычбек уулу Мирбек

Көркөм окуу: «эе жөнүндө» Абдыкерим кызы Кундуз

Баардык эле акындар сыяктуу С.Эралиев да өзүнүн туулган жери, өсүп өнгөнү айкын анын кооз жаратылыш жөнүндө көптөгөн ырларды жазган. А түгүл ыр китептери «Айыл ырлары» «Кыштак кечтери», «Сан тоолор», деп аталышы да ошол элет жерине болгон, акындын чексиз сүйүсүн ачык эле билдирип тургандай.

Көркөм окуу; «Ала Тоо» Абылмечинова Гульнур

Көркөм окуу; «Кыштактан кат» Сүйүнбек кызы Сезим.

Туулган жердин ак тузу татканы үчүн ар адам аны, жан дили менен сүйөт. Эл жери үчүн кызмат кылуу деген түшүнөн да билинбей отуруп, бала күндөн канга сиңе берет. С.Эралиев болсо акын катары эл жерди дайыма ырдай Бере тургандыгын эскертүү менен Манастын тукуму, эненин кыргыз элине сыймыктана берүү идеясын жарсалат. Манас темасына байланыштуу С.Эралиев дагы бир катар ырларды жазган. Ошолордун бири «Каныкейдин көз жашы.

С.Эралиевдин поэзиясында ар кыл образдарын ачуу маселеси алдынкы планда турат. Каныкейдин көз жашы болсо жогоруда күбө болгондой кыргыз аялзатынын дагы бир үлгүсү. Каныкей энебиздин көркөм элесин чагылдыруу аракети ишке ашты. Ошондой ырларынын дагы бирин кыргыз элинин атактуу бийчи кызы ССРдин эл артисткасы Б.Бейшеналиевага арнаган.

Көркөм окуу «Бүбүсара» Садыбакас кызы Гульниза

Муз.номер: сөзү С.Эралиев обону Ж.Шералиев «Ой жаш жигит». Сариева
Талайкуль

С.Эралиевдин поэзиясында согуш темасынын чындыгы кенери чагылдырылган. Акындын «Каркыралар», «Кыргыз Жаны» «Фронтон келгенде» ырлардын көпчүлүгү согуш майданын эскерүү жоокерлердин ички дүйнөсүн ачуу багытында жазылган. Согуш темасындагы ырлары өзүнчө атайын чоң сөз кылууну талап кылат.

Көркөм окуу: «Жеңиш жүзү» Байшериев Толкунбек

Көркөм окуу: «Жеңиш жөнүндө» Серкебаева Назира

С.Эралиевдин изденүүнүн аракеттери анын көп сандаган лирикалык ырларында да бар. Акындын ырлары айрыкча «Сагынганда» аттуу ыр китеби өзүнүн лирикалдуулугу менен көңүлдү бурат.

Көркөм окуу «Сагынганда» Жаркынбаева Гульзат

Көркөм окуу «Сагындым» Садыбакас кызы Гульниза

Акын туулган элинин өз комузу сыяктуу бир көргөндө жөп жөнөкөй бирок, «Өнөрү бар айтып болгус» экенин, жайдары мүнөзүн, айкөл пейилин, мейманчыл жоосундарын, нускалуу үрп адаттарын, кайгыга чүнчүп басылбаган карапайым адамдарын жанындай жакшы көрүп, ызат кылган жана ырга кошкон.

Көркөм окуу «Комуз» Качкынбаев Талант

Көркөм окуу «Комуз» Кубанычбек уулу Мирбек.

С.Эралиев тынымсыз изденген ойчул акын татынакай учкул элестүү жана таасирдүү сөздөрдү тандап том жазган акыны. Ар бир сөздү өз оордунда тили так, ою жарык мындай акынды кыргыз элине табигат көп берген эмес.

Муз.номер: сөзү С.Эралиевдики обону «Агайлар, эжейлер»
Ахметова Азиза.

Кыргыз поэзиясы С.Эралиев менен күч кубаттуу сыяктанат.

Күн батат көл бетинен тайып нары

Эл тарап, ээн калып кайыктары

Байкалат жалаң суудан дир дир этип
Жылаңач жылдыздардын кайык каны.

Чынында С.Эралиев дал ошондой нукура сүрөткерлик чеберчилиги менен кыргыз поэзиясынын кооз дүйнөсүн байытып, аземдүү жаңы кереметтер менен кулпунта көркүн чыгарып келе жатат.

С.Эралиев кыргыз Республикасынын баардык жогорку наамдар менен сыйлыктарына татыктуу болгон жакында ал биздин кыргыз Республикасынын эн улуу даражалуу сыйлыгын «Эл батыры» наамына жана «Ак шумкар» өзгөчө белгисине татыды.

Ак шумкар деп ким койду экен атыңды

Акылманбы же бир даңктуу акынбы

Абалтадан көксөгөнүң көк асман

Ага ошончо табиятын жакынбы

Ушуну менен С.Эралиевдин мааракесине арналган кечибизди аяктап жатып, сиздерге дагы айта кетчүү нерсе бул биздин техникумда да өз өнөрлөрүн

чыгармачылыка арналган өз иштерин так аткарган эже агайларыбыз бар экенин

Эстен чыгарбайлык анда эмесе сөзү С.Эралиевдики обону Т.Бөкөлеевичтики

«Гүлүн болсом» аттуу чыгарма аткаруучу А.Иманалиевна

аягында «Энекебай» Качкынбаев Талант

Тема: Сүйүнбай Эралиевдин
85-жылдыгына арналган
адабияттык кече.

Окутуучу: Үмөтова А.И.

Тосмок даярды